

1.

Q-1b

Bahakane ba Bochoana.

Ke na le lilemo tse tharo joale ke phela le Barolong mona Free State . Hare ha bona ka phela haholo le batho ba ipetsang hore bona ke Bahakane.

Ka moo ke ba tlisitseng hore na eitse ha ba tha ipetsa Bahakane ho tllile joang, hoo ke ho ho fumanang ke hopakoang ke bohle ka hore mehleng eo ea lifaqane, hamatsoso mehleng a ne a le matla hara ba Batho, ba bangata, joaleka hare se re tseba, ba ile ba arohana le ba habo bona.

Ka mokhoa o joalo ka oo Moshoeshoe e ileng a thea Sechaba sa Basotho monna e mong wa bitsoang Mohake o ile a hapa lipelo tsa batho hore li mo khomarele.

2. Mahake eo e ne e se morena, e bile e ne e se oa mali ea tlala e kholo, mehleng eo ea batho ba bangata ba neng ba fetoga mabimo ka eona, monna eno eena a ba le matla a hore a phelisa bana ba hae. Bongata bona bo ntse bo eshoa pela hae. Seo a neng a e na le sona ke matla le lebelo. E ne e le setsomi se scholo ka haholo. Ha a ne a otlile phoofolo a e roba leoto a n'a e lelekisa hore a be a e tseare. Ha hae e ne e se ka nama bongata. Motse oa hae o no le thoko ho metse ea ba ~~aga~~ bang; empa ka mokhoa oo o neng a bolasa ka teng liphoofolo lapa la hae la phakisa hoba lapa la ba tsielohileng.

Batho ba tla ho eena ka bongata ba mo tsepa. Ba mamela lentsoe la hae. Eitse ha a hloka hala a siea mora lebitso la mora e ne e ba mo bitsoa Mohakane. Morena oa Bohakane. Joale Bahakane ke dikhaba e ne ele sechaba) sa lichaba tsahle bitsoang Bechuana.

3. Ke batho bao e ka ereng ha re ba tla tlholeho ea bona, ra ba batlela 'nga Bechuanaland.

Ke hona mona Bechuanaland moo e itseng ha lifaqane liqaleha ba tloha ba baba tla haha sebakeng se bitsoang Cloo- lan, sesotho hothoe "Hlahloloane" - Free State. Ha ba fihla

Ha ba fihla mona Free State ba fihla ba se ba lahlehetsoe ke borena ba bona 'me ba fihla ba kopana le Bakhothu. Ba busoa ke morena oa Bakhothuea neng a bitsoa Hanto Taibas.

Ba phetse hlohloloane nako e telele 'me getelong ha fihla Sekonyela a ba qhala hona teng ka ntoa. Ba balehile joalo ba ba ba fihla nokeng e tsehla. (Vaal River) Ba ba ba e tsela ba haha seabakeng se bitsoang Magogong mona he ke hona moo Taibos a ileng a shoela teng.

#.4

Litaba tsena ke li pheteloa ke Mr. Mon ana eo 'na ke hopolang/hore joale lekholo la lilemo o le fetile.

Litaba tsena ke lifumana ka bothata hobane ha a sa utloahala hantle ha a bua. Eupa ke he tsena tseo ke li gontseng mona ke tse tsoang ho eena e bile ke re ke 'nete.

Mr. Mongana enoa eo litaba tsena ke li nkang ho eena Ntatae e ne ele Mongana. Mongana eo ena o ne a tsoaloe ke Mogorosi. Mogorosi ke eena ea reng a loana ntoea ea Sekonyela le Bahakane ke eena ea ileng a baleha le Hanto Taibos ho ea nokeng e tsehla. Eitse ha ba fihla Magogong mose oane ho noka e tsehla, ba haha teng. Mongana mora Mogorosi a khutlela nōtoeng le batho ba hae, ka ha e ne e le letona la Hanto Taibos. A hla a khutlela ho eena Sekonyela hlohloloane hore a leke ho mo tlosa moo nokeng eo ea bona ba tle ba tsebe/ho khutlela teng. Empa morerong ona ha a ka a atleha hobane o ile ahlola ke Sekonyela a ba a khutlela Magogong. Hape moo a ileng a fumana Ntatae a se a shoele. Ke hore eena Mogorosi.

#.5

Eenoa he mor'a Mongana mophete oa litaba tsena ha a ka a bona ntatae moholo mogorosi ha a mo tsebe. Feela le eena o hlahetse Magogong o hlahile ka ntoea ea Togoole le Maburu. Togoole eo e ne e le morena oa lekala le leng la Bakhothu, ba neng ba phela pela motse oa Seretse (Boshof) O.F.S.

S.454

Ha a e bolela o re eena ke Monnanyana oaha Ra-
Bakhothu. Bahakaneng mona e moholo ka Tlaho ke Mokhuoane,
ke eena eo kajeno re ke beng re re ke morena oa bona hola
bane ba le sechaba.

B.6

Mokhuoane eena ntatae ke Dithipi. Ha a tsoela péla
he Mr Mongana o re ho tloha Magogong ba ile ba tla Tabanehu
O,F.S. ha mor na Moroka. Ba tlile teng le mora Hanto Taibos
ea bitsoang Jabob Tiabos.

Ke hona mona moo Mokhuoane a ileng a fumana ho
ratoa ke morena Moroka.

Eo e ne e le mēhla ea matsolo. Joale matsolong
mona ho no ho noa ka lipelesa ho ea roala liphoofole tse
li bolailoeng. Phokojoe e ne e le phoofole e ratoang
haholo mehlang eo. Letlalo la eona le ne le etsa likuoane
tse marena le mafumahali.

Mokhuoane o na alisa ho tla a bolaile tsona feela
liphokojoe. Ka baka lena morena Moroka a morata haholo.

B.7.

Eaba Mokhuoane o ratoa haholo ke m.r na. Ha
Lets'olo le ne le kena ba ne bofolle, pelesa ea Mokhuoane
e/eso fihle. Ho no ho emeloa eena pele hore e fihle.
He fihlang ha eona e ne e e fitisetsoa pele ho morena
hobane tse bofiloeng ho ele tsa morena.

Ho ratoa hona ho ho kana ha Mokhuoane ha belaela
banna ka hohle. Tsabo ea e ba teng ho bona ea hore hohomong
Mokhuoane a ka tsoha a beoa letona la morena moroka.

Ke re ho tsohle hle, litaba, Mokhuoane o ne a hlokeha
haholo. Letsolo lena sa bolle ha Mokhuoane a le seo.

B.8

Banna ba etsa merero e mengata ho tlosa Mokhuoane
moo ha moroka, le ho mo fapantsa le morena. Merero o
mong oo ba ileng ba o etsa ke ona. Ba lumellana hore
ba ee ho morena moroka e be Mokhuoane akena/peng a fihla
ba re "Morena re bone Mokhuoane a kena lapeng le leng la
hao bosiu". Pelelo tsena ha li ka ba tsa etsa/hore Morna
Moroka a hloee Mokhuoane. A re feela le ne le sa
bone eena.

Morero oo ileng oa atleha ke ona. Ka tsatsi le leng bare ho ngoanabo Mokhuoane "Tsamaea ou bolae e ngoaneno re tla u nea khomo tse mashome a robileng meno e le meli. (80 herd of cattle). Efela ka tsa tsi le leng ba ntse ba tsoma eo ngoanabo a etsa e ka o thunya phoofolo a thunya ngoanabo e leng Mokhuoane.

Empa likhomo tseo u na se ke a li fumana. Lefu lena la Mokhuoane la etsa hore sechaba sena sa Bahakane seo joale se neng se phela Barolong ba Moroka ThabaNchu se qhalehe hape se ee le lefatse. Kahohle ba se ba se na Morena.

89 Mokhuoane o ne a re ha a ithoka "Ramalebane oa naka/ la tsukudu. Hape ke Maila ho Khotloa, ke khobotlela Masisi, ha ke tsabe letlhaku la motsoetsoe.

Joale ka lichaba tse ling tsa ba batso Bahakane ba ne ba ntsa bohali. Mosadi o ne a fumana ka khomo tse tseletseng. Esita le tsona linku tse tseleng li ne li fumana mosali. Empa motho ha a tsejoa hobane o ruile o na a tlamehile ho ntsa khomo tse ngata tse ka fihlang leshomeng le ho feta moo. Hangata ha ba li halala ba ne re "Li sethloho". Ho qhaleha ha bona Thabanchu ba ile ba tla haha Mahakajane Bultfontein O.F.S. Hara bona ba ileng ba tla haha mona Mahakajane ke bona ba ha Mongana le ba ha Tsieane, e leng bona Bahakane ba sebele.

10 Ke tsepa hore ke neile mohlala ka batho bana bao mohlomong bana ba bona ba tlang ba neng ba sa tlo fumana tsebo e nele ea seo ba leng sona. Le moo ba tsoang teng, le ka moo ba lahlehetseng ke borena ba bona.

Ke tla thaba haholo ha litaba tsena li ka fumana sebaka khalisong ea History ea ba batso.

END. S. 454.